

Overkill

Van Escober verscheen

Onrust

Deel 1 in de Sil Maier-trilogie
Genomineerd voor de Gouden Strop 2004

Onder druk

Deel 2 in de Sil Maier-trilogie
Winnaar Diamanten Kogel 2005
Genomineerd voor de Gouden Strop 2005

Ongenade

Deel 3 in de Sil Maier-trilogie
Genomineerd voor de Diamanten Kogel 2008

Chaos

Genomineerd voor de Diamanten Kogel 2007

Van Esther Verhoef verscheen bij uitgeverij Anthos

Rendez-vous

Winnaar Zilveren Vingerafdruk 2006
Genomineerd voor de NS Publieksprijs 2006

Wonen op vakantie

Close-up

Winnaar Zilveren Vingerafdruk 2007
Beste Vrouwenthriller Aller Tijden bij vrouwenthillers.nl
Genomineerd voor de Gouden Strop 2007
Genomineerd voor de NS Publieksprijs 2007

Alles te verliezen

Genomineerd voor de NS Publieksprijs 2009
Genomineerd voor de Zilveren Vingerafdruk 2009

Erken mij

In samenwerking met de Stichting CPNB ter ere van
Juni – Maand van het Spannende Boek 2009

Déjà vu

Genomineerd voor de Zilveren Vingerafdruk 2010
Genomineerd voor de Diamanten Kogel 2011
Winnaar NS Publieksprijs 2011

Is uw man al af?

Nouveau riche & andere spannende verhalen

Tegenlicht

Genomineerd voor de NS Publieksprijs 2012

Escobar

Overkill

Anthos|Amsterdam

ISBN 978 90 414 2324 5

© 2013 Berry en Esther Verhoef

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Ontwerp logo © www.ianrossdesigner.com

Omslagillustratie © Vanessa Heckman

Foto auteurs © Mark Uyl

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Ronny Schut had nooit interesse gehad in luxe, het deed hem gewoon niets. Zijn interesses lagen op andere vlakken. De kuiten van de vrouw die nu voor hem liep, bijvoorbeeld. En haar achterste, dat heen en weer wiegde onder de dunne stof van haar beige jurkje.

Hij schatte de vrouw des huizes begin dertig. Ze zager op het eerste gezicht keurig uit, als een directiesecretaresse of hotelier. Slink, gebruind, het blonde haar opgestoken. De jurk was aan de strakke kant, maar tegelijkertijd klassiek van snit en oogde duur. Een vrouw met klasse.

Toch had ze zojuist zijn blik net iets te lang vastgehouden achter de rug van haar man. En ze had zich niet van hem afgewend toen hij zijn ogen liet afdwalen naar haar rondingen.

‘In deze ruimte is denk ik ook een rookmelder nodig,’ hoorde hij de echtgenoot zeggen. Die sprak met een vreselijk bekakt accent dat goed combineerde met zijn rode broek.

‘Staat de verwarmingsketel hier op de begane grond?’ vroeg Ronny.

‘Nee, in de garage, naast de keuken.’

Ronny maakte een aantekening.

De villa lag in een nieuwbouwwijk en zag er van buiten uit als een uitvergroete maquette. Witte muren, dorpels van Belgisch

hardsteen, grijze dakpannen. Hierbinnen had een of andere minimalistische interieurarchitect vrij spel gekregen. Zo kwam het tenminste op Ronny over: glanzende vloeren, strakke meubels en felgekleurde moderne kunst. Het getik van de hoge hakken van de vrouw weerkaatste tegen de muren.

Het zou fijn zijn als die kerel zo meteen naar zijn werk zou vertrekken. Dat had hij al drie keer aangekondigd: 'Maar ik moet nu echt gaan, ik heb een belangrijke zaak.' Wat voor zaak bleef onduidelijk. Maar als je een huis zoals dit bezat en een dubbele achternaam droeg als Jansen van Doorn, dan zou het vast wel om respectabeler werk gaan dan het aanbrengen van alarmsystemen en rookmelders in huizen van burgers.

Het zou vast ook beter verdienen.

'Ik ga ervandoor,' zei de rode broek. 'Mijn vrouw Katy handelt de rest met u af. Mailt u de offerte naar mij?' Hij overhandigde zijn kaartje. M.R. F.R.C. JANSEN VAN DOORN, stond erop in smalle drukletters. Ronny stopte het kaartje weg in de zijzak van zijn canvas broek, gaf de man een hand en hoorde even later de voordeur dichtslaan.

'Wat wilt u nog meer zien?' vroeg Katy, een glimlachje om haar lippen. Dat was snel.

Hij bekeek haar van onder tot boven. 'Laat me alles maar zien.'

Ze ging hem voor naar de eerste etage.

Hij liep achter haar aan, zijn blik gericht op de bilpartij die uitdagend heen en weer bewoog, de smalle taille erboven en de lange, gebruide benen.

Op de overloop draaide ze zich om. Haar ogen leken donkerder. 'Je hebt iets gevaarlijks om je heen hangen,' fluisterde ze.

Geen 'u' meer.

Ronny zei niets. Haar intuïtie was goed. Nog geen twee da-

gengeleden had hij een kerel om zeep geholpen, hemelsbreed twintig kilometer van deze villa vandaan. Een gestoorde kickbokser, een halve kop groter dan hijzelf.

Het was niet zijn eerste moord. En het zou zeker niet zijn laatste zijn.

Katy pakte zijn hand en trok hem met zich mee. Ze opende een deur naar wat een slaapkamer bleek te zijn. Lichte vloerbedekking. Een groot bed en een flatscreen ertegenover. In een hoek lag een rode broek over een bankje.

Ze duwde Ronny tegen de muur en zakte meteen op haar knieën. Knoopte zijn broek open, sjoerde de kaki stof naar beneden en bevrijdde zijn lul, die halverwege de trap al stijf was geweest. Ze likte zijn gespannen ballen en daarna verder omhoog, met zachte, natte tong. Sloot daarna haar mond om hem heen en keek naar hem op, terwijl ze hem dieper liet komen. Ronny greep haar achterhoofd beet en bepaalde het tempo. Uiteindelijk bepaalde hij alles. Het zorgvuldig vastgespelde haar kwam lossen te zitten en viel in plukken over haar voorhoofd en schouders.

‘Kom,’ kreunde hij, trok haar omhoog en draaide haar gezicht naar de muur. Liet zijn handen over de dunne stof van de jurk gaan, haar heupen, haar billen en taille, en omvatte uiteindelijk haar borsten. Kuste haar hals. Ze duwde haar kont naar achteren en kreunde. Daagde hem uit, wreef tegen hem aan.

Hij stroopte de jurk omhoog tot net boven haar heupen. Ronny bevoelde het zachte, vaste vlees, rond en gevuld, gebruind door de zon. Hij duwde het kanten ding dat ze droeg opzij en gleed met twee vingers tussen de gladde, boterzachte plooiën. Ze was volledig gladgeschoren. Hij liet een vinger naar binnen glijden. Twee. Negeerde haar gekreun en gestamel. Trok met zijn andere hand ongeduldig de dunne stof die

haar borsten bedekte opzij en schoof haar bh omhoog.

Katy sidderde. Haar tepels voelden strak en hard.

‘Rijke slet,’ mompelde hij.

Haar verontwaardigde reactie was gespeeld, eerder een aanmoediging.

Hij greep haar middel vast, trok haar weg van de muur en duwde haar voorover op het bed. Ze slaakte een gilletje en wilde zich naar hem omdraaien, maar hij hield haar tegen. Hij trok haar heupen naar zich toe, zodat haar achterlijf omhoogkwam en ze alleen nog op haar knieën en ellebogen op de matras steunde. De string knapte toen hij die naar beneden trok, en bleef rond één welgevormd dijbeen hangen.

Katy’s haar gleed in plukken over haar gezicht. Ze hijgde, beefde over haar hele lichaam en ze klauwde met haar gemanicuurde nagels in de glanzende sprei.

Met zijn vlakke hand wreef Ronny tussen haar benen, masseerde haar met zijn duim, waardoor ze begon te sidderen en te kermen. Hij omvatte zijn harde lul en bewoog hem tegen haar aan, voerde de druk langzaam op. Penetreerde niet – hield zich in, plaagde haar. Als ze het veilig wilde, anders, dan kon ze nu nog iets doen, iets zeggen, wat dan ook, maar ze deed niets en na een korte aarzeling schoof hij bij haar naar binnen. Voelde meteen hoe ze om hem heen samentrok, schokkerig, haar adem inhield. Hij dwong haar knieën verder uit elkaar. Greep haar heupen vast en ging dieper, begon te stoten. Katy’s lichaam schudde op en neer in een steeds sneller, heviger ritme.

Ronny ving hun reflectie in de enorme spiegel die op een standaard in de hoek stond. De puntige, stevige borsten die naar voren en naar achteren schommelden, Katy’s slanke hand die naar een van haar tepels greep en de andere, waarmee ze zich ternauwernood overeind kon houden onder zijn gewicht.

Hij had niet lang nodig, trok zich abrupt uit haar terug, en toen ze zich licht gedesoriënteerd naar hem omdraaide, haar lippen gezwollen, haar mascara uitgelopen, greep hij haar blonde haren achter in haar nek beet, trok haar naar zich toe en liet zijn warme stralen neerkomen op haar gezicht.

Jeffrey Maas bungelde aan een elektriciteitskoord in het trapgat van zijn eigen huis. Er zaten donkere vlekken op zijn handen, onderbenen en voeten.

Mark bedekte zijn mond en neus met een zakdoek terwijl hij het lijk van dichtbij bekeek. De paarszwart verkleurde tong stulpte als een kankergezwell tussen zijn lippen door naar buiten. Oogleden half gesloten, de oogbollen diep weggezonden in hun kassen, alsof ze waren weggesmolten. De kale schedel glansde blauwig in het licht van Marks zaklamp. Gaaf; geen verwondingen of bloeduitstortingen. Handen en polsen zagen er normaal uit. Geen afgebroken nagels.

Jeffreys rug was bedekt met Chinese tekens, de bovenarmen met doodskoppen. Zijn voornaam stond in vuistgrote letters op zijn buik getatoeëerd. De huid daaromheen kleurde groenig: het rottingsproces was al op gang gekomen.

‘Bescheiden type, dat zie je zo,’ hoorde hij André zeggen.

Toen Mark Ceelen zes jaar geleden bij de Unit Zware Criminaliteit was aangetreden, had een collega hem verzekerd dat dit werk hem zou veranderen. In het begin zou hij elke dode nog ‘mee naar huis nemen’, maar na het tiende of elfde lijk zou hij er vooral nog dragers van informatie in zien. Afgeschraapte huid onder de nagels, bloeduitstortingen in de hals, schot-

wonden – allemaal aanwijzingen. De kaap van dertien lijken had hij al even geleden gerond, maar toch zag hij nog steeds mensen.

Dode mensen.

Ook al was er van deze gast niet veel meer over dan een zak gevuld met bestorven vlees, sappen en botten; het was een mens geweest.

‘Gewoon zelfmoord, toch?’ hoorde hij Ilse achter zich vragen. De pezige Rotterdamse was sinds kort aan de Unit ZwaCri toegevoegd. Ze had van nature helblond haar, dat ze in een lage staart droeg.

‘Lijkt me wel,’ zei Mark.

Jeffrey Maas was naakt, wat vrij ongewoon was, maar hij droeg wel diamanten oorbellen, een gouden schakelketting en een armband die breder was dan zijn duim. Het horloge aan zijn rechterpols zager ook al niet uit alsof de kickbokser het op een Turkse bazaar had gekocht.

‘Doe mij ook zo’n uitkering,’ mompelde André, die naast hem was komen staan. André de Jong was als geüniformeerde agent als eerste ter plaatse geweest. Hij had het protocol gevolgd en meteen het bureau ingeseind. Ilse en Mark hadden als eersten gereageerd. De chef van dienst en de forensische opsporing konden er elk moment zijn.

‘Uitkering?’ vroeg Ilse.

‘Dat hebben die gasten toch allemaal?’ zei André.

Mark drukte een kauwgom uit een strip en gooide die in zijn mond. ‘Jeffrey niet. Die werkte.’

Twee gezichten draaiden zich naar hem toe. ‘Bekende van je?’

‘Ik heb hem verhoord. Vorig jaar.’

‘Drugs?’

Mark bestudeerde het lijk, dat zacht heen en weer leek te

wiegen aan het koord. Hij had hem destijds zo graag te grazen willen nemen, maar het niet rond kunnen krijgen. ‘Mishandeling,’ antwoordde hij schor.

Ilse keek langs Mark naar de dode man. ‘Hij zag er toen vast beter uit dan nu.’

‘Nauwelijks.’

Mark kon zich zijn gesprekken met Jeffrey goed herinneren: oudste zoon van een Antilliaanse vader en een Nederlandse moeder die al lang geleden waren gescheiden. Zijn oogopslag en dominante fysieke aanwezigheid hadden in contrast gestaan met zijn charmante gedrag. Maas had zonder accent gesproken en een intelligente, beheerste indruk gemaakt.

Kort ervoor had zijn ex-vriendin Lydia aangifte tegen hem gedaan. Uit haar verhalen was een heel andere man naar voren gekomen: een sadistische zak die niet alleen zijn vriendin tot bloedens toe stompte, maar ook hun driejarige dochtertje aan haar haren door het huis sleurde. *Dr. Jekyll and Mr. Hyde*. Lydia had emotieloos haar verhaal gedaan, alsof ze het over iemand anders had gehad. Maar haar blik was bij elk onverwacht geluid naar de gang geschoten, en op die momenten ving hij een glimp op van een vrouw die al jarenlang in doodsangst leefde.

Het verhoor had Mark persoonlijk geraakt. Zijn enig kind was ongeveer even oud; een aandoenlijk ventje dat van oor tot oor begon te stralen als hij zijn vader zag. Spekarmpjes, zacht haar dat alle kanten op groeide. Alleen een monster zou zo’n wezen pijn kunnen doen.

Mark liep een kamer in waarin een drukbank en een professioneel ogende roeitrainer stonden. Aan de muur hingen ingelijste foto’s en krantenartikelen van Jeffrey Maas in allerlei boksringen.

‘We hebben hem vaker in het vizier gehad,’ zei hij tegen Ilse, terwijl hij de foto’s bekeek.

‘Heeft hij een strafblad?’

‘Kleine vergrijpen.’ Hij liep door naar de slaapkamer. Er stond een tweepersoonsbed met een paarse sprei.

‘Mark?’

Hij draaide zich om.

Ilse bleef op de drempel van de kamer staan. ‘We hebben nog geen toestemming.’ Ze wees hem erop dat er zonder fiat van de rechter-commissaris geen doorzoeking mocht worden verricht.

Mark schoof de mouw van zijn vest over zijn hand heen en trok een nachtkastje open. Tussen allerlei kassabonnen en troep zag hij twee zakjes wit poeder liggen, en een envelop die zijn aandacht trok. Hij griste hem uit de la en maakte hem open.

‘Mark, hier krijgen we problemen mee.’

‘Alleen als jij er iets van zegt,’ mompelde hij.

Drieduizend euro in briefjes van honderd en vijftig. Hij vouwde de envelop weer dicht en sloot de la. Liet zich op zijn knieën zakken, keek onder het bed. Niets. In het andere nachtkastje vond hij een jachtmes en een stroomstootwapen dat eruitzag als een ouderwetse gsm.

‘Ik heb een hekel aan liegen,’ hoorde hij Ilse achter zich zeggen.

‘Zeg dan niets. Dan hoeft je ook niet te liegen.’

‘Ik wil alleen maar mijn werk goed doen.’

Hij keek haar even aan en zijn gezichtsuitdrukking verzachtte. Ze bedoelde het goed.

‘Wat heeft-ie gedaan?’ vroeg ze, toen Mark terug naar de gang liep.

Mark vertelde wat hij wist. Jeffrey Maas was in de afgelopen jaren vaker verdacht geweest, vooral van geweldsmisdrijven, maar zijn naam was ook in verband gebracht met gedwongen

prostitutie en een gewapende overval – delicten die nooit waren bewezen. Vorig jaar zou het door de aangifte van zijn ex-vriendin zeker tot een veroordeling zijn gekomen, als er niet door het om was geblunderd met bewijsmateriaal. Zijn baan kon de meest frustrerende ter wereld zijn.

Hij liet de kauwgom rondgaan in zijn mond. Keek peinzend naar de onderhuidse bloedingen op de onderbenen en voeten van het lijk.

‘We kunnen wel weer gaan, toch?’ vroeg Ilse, met een knikje naar Jeffrey. Er kwam een pluk haar los uit haar staartje. Mark onderdrukte de neiging om die achter haar oor terug te stoppen.

‘Het lijkt me een uitgemaakte zaak,’ zei ze.

André haalde zijn schouders op. ‘Zelfmoord.’

‘Ik weet het niet.’

‘Wat anders? Moord? Er hangt voor duizenden euro’s goud om dat lijf.’

Mark knikte. ‘Toch leek hij me niet het type om er zomaar uit te stappen.’

‘Doorgesnoven? Paddo’s?’

‘Kan.’

‘Een als zelfmoord ingeklede afrekening?’ ging Ilse door.

Mark schudde zijn hoofd. ‘Ik moet de eerste uit het milieu nog tegenkomen die zijn neus ophaalt voor contant geld.’

‘Geld?’

‘Drie mille cash.’ Hij wees met zijn kin in de richting van de slaapkamer. ‘In z’n nachtkastje.’

‘Dus?’ vroeg André.

De rechercheurs keken elkaar zwijgend aan. Het was niet aan hen te beslissen of het hele circus in gang moest worden gezet. Daarover ging de officier van justitie. Mark dacht aan afzetlinten, een witte tent voor het huis, mensen van het fo-

rensisch team die de boel zouden uitkammen, een gedegen buurtonderzoek, verhoren – twintig, vijftig man zouden er wekenlang een fulltime job aan hebben. Dure belastingcenten voor een klootzak als Jeffrey Maas. Maar zover zou het waarschijnlijk niet komen.

‘Wil jij blijven wachten op de rest?’ vroeg Ilse.

Mark schudde zijn hoofd. ‘Je hebt waarschijnlijk gewoon gelijk. Laten we gaan.’

3

Reinier Muller tikte met zijn vingers op het stuur mee in de maat van de muziek. Metallica, oude nummers van Iron Maiden. Het volume stond zacht omdat het raam was opengeschoven.

Hij blies zijn sigarettenrook naar buiten en liet de peuk op het asfalt vallen. Keek om zich heen naar andere forenzen die vastzaten in het verkeer. Pakken met stropdas, mantelpakjes, hooggesloten blouses. Loonslaven, die elke dag op dezelfde tijd en plaats hun kunstjes moesten vertonen. Je kon voor een kleine ondernemer of een filiaalmanager werken of, zoals hijzelf, deel uitmaken van een overheidsorgaan, uiteindelijk maakte het geen verschil. Reinier moest nog dertig jaar vol zien te maken, een vooruitzicht waaraan hij niet te vaak wilde denken. Vier jaar universiteit en daarna nog eens zes jaar opleiding, om uiteindelijk dagelijks in deze sliert auto's, motoren, scooters en fietsen te moeten aansluiten, op weg naar een plaats waar hij niet wilde zijn.

Reinier was zijn baan in het eerste jaar al beu geweest. Hij had andere verwachtingen gehad, hogere. Maar Nathalie was zwanger van hem geraakt en dus was hij blijven zitten waar hij zat.

Hij streek door zijn donkere haar en keek naar de kerel in

een Audi naast hem. Zou die ook zo'n hekel hebben aan zijn collega's? Aan hun grappen, hun gepoch en hun kletsverhalen over de vakantie? Het puberale geginnegap over een stagiaire, discussies over Apple, caravans en winterbanden? Op zijn werkwamen daar nog ergernissen bovenop die heel wat kwalijker waren, zaken die bovendien niet op een willekeurige verjaardag besproken konden worden.

Ergens verderop in de file sprong een stoplicht op groen. Het verkeer kwam in beweging. Stapvoets kroop de massa verder in de richting van de stad, tussen huizenrijen door en langs winkels en geparkeerde auto's. Beetje gas. Remmen. Wachten. Gas. Uit laten rollen. Remmen. Weer remmen. Wachten... Het liefst zou Reinier het gaspedaal intrappen. Plankgas inrijden op de auto's voor hem en alles wat hij op zijn ziedende tocht tegenkwam opzijrammen of overrijden. Ervandoor gaan, ergens anders heen, naar een plek waar hij geen lafaard was. Geen loonslaaf. Geen gevangene in een systeem dat hij zelf mee in stand hield.

Maar hij reikte naar het audiosysteem en zette Metallica harder. Neuriede mee – *What I've felt, what I've known, never shined through in what I've shown.*

Never free.

Never me.

Volgende week had hij vakantie. Een hele week maar liefst. Daar klampte hij zich aan vast.

4

Ronny kende dat huis. Hij had elke kamer uitgekamd. Wist hoe hij er binnen kon komen en weer ongezien kon verdwijnen. Tijdens eerdere bezoeken had hij de woning doorzocht op camera's, bewegingsmelders, wapens, boobytraps en ander spul waarmee iedere beetje crimineel zijn huis optuigde. Er bleek niet eens een alarm te zijn.

Het doelwit was op internet extreem voorzichtig – de schimmige sites die hij bezocht waren voor de meeste mensen op zich al onvindbaar –, maar in het werkelijke leven waande hij zich veilig en anoniem.

Karel Bol leek een makkelijke prooi. Té makkelijk bijna. Toch onderschatte Ronny hem niet. Hij onderschatte mensen nooit. Als het erop aankwam was de reactie van je tegenstander niet te voorspellen.

Dat maakte het interessant.

Ronny spande de spieren in zijn kuiten en bovenbenen aan en ontspande ze weer. Hij strekte zijn voeten een voor een en liet zijn hoofd over zijn schouders rollen. Er begon weer wat bloed door zijn aderen te stromen. Ruggelings schoof hij langs de bakstenen muur van het transformatorhuis naar voren toe. Duwde het dichte gebladerte opzij en keek de straat af. Richtte zich weer op het slaapkamerraam van nummer 6. De zonwe-

ring was nog steeds dicht. In zijn oortje was slechts een geruststellende, zachte ruistoon te horen.

Ronny's grijze ogen scanden het huis voor de zoveelste keer. Het was het tweede van links in een rij van vier. Een doorzonwoning aan de rand van een uniforme wijk zoals er in de jaren zeventig talloze over Nederland waren uitgestrooid. In de voortuin lagen verzakte trottoirtegels, hier en daar schoot onkruid omhoog. Het doelwit reed in een twaalf jaar oude Renault, die schuin voor het huis langs de stoeprand stond geparkeerd.

In de belendende huizen was niemand. De burens waren vanochtend als makke schapen naar hun werk, school of wat dan ook vertrokken. Rechts van het rijtje huizen liep een smalle straat de wijk verder in. Aan de overkant daarvan lagen nog enkele huizenblokken. Ronny had er vanochtend nog beweging gezien. Eén vrouw met een hond en een baby, de ander woonde alleen en was al op leeftijd. Twee mogelijke getuigen.

Geratel in zijn oortje. Gekuch.

Kort erna werd op de eerste verdieping van nummer 6 de luxaflex opengetrokken. Ronny checkte de tijd. Halfelf, net als gisteren. Eergisteren was het twee minuten vroeger geweest – Karel Bol was een gewoontedier.

Ronny kon een grijns niet onderdrukken. Hij voelde de spanning in zijn lijf toenemen. Een prettig soort tinteling die door zijn hele lichaam trok.

Het posten zat erop. Hij wist genoeg.

Morgen zou hij het doen. Niet pas over een week, zoals afgesproken. Het werd morgen.

5

Reinier hoorde zijn dochters gillen. De hoge, ijle kinderstemmen kwamen van achter uit de tuin, een plek die hij vanaf het terras niet goed kon zien. Muggen zoemden om zijn hoofd terwijl hij zijn krant opvouwde en naast zich op de teakhouten tafel neerlegde. Hij stond op.

De zon was in kracht afgenomen, maar het was nog steeds broeierig warm. Te warm voor mei, en al helemaal te warm om in een overhemd en lange broek rond te lopen. Het was zijn eerste echte vakantiedag en hij moest er nog aan wennen dat er een volle week geen beroep op hem kon worden gedaan. Dit weekend was zijn hoofd bijna uit elkaar geknald; de ontlading na maandenlange hoogspanning op zijn werk. Hij had aan de lopende band pijnstillers geslikt.

Op blote voeten slenterde hij door de diepe tuin naar achteren. De zwembijver lag achterin en grensde aan een hoge, met donkere klimplanten overwoekerde geluidswal. Daarachter raasde het verkeer over de drukke provinciale weg. Hier was het rustig. Reinier hoorde bonte spechten, Vlaamse gaaien, duiven. Vroeg in de ochtend liepen er weleens fazanten of wilde konijnen door de tuin, af en toe een vos.

Reinier diepte een pakje Gauloises op uit zijn broekzak, plukte er een sigaret uit en stak hem op. Inhaleerde diep.